

Colofon

Projectgroep bestaande uit:

ir. M. Korthorst

Tekstbijdragen:

ir. M. Korthorst

Fotografie:

ir. M. Korthorst

Vormgeving:

Oranjewoud

Datum van uitgave:

29 augustus 2013

Contactadres:

Monitorweg 29
1322 BK Almere
Postbus 10044
1301 AA Almere Stad

Copyright © 2013 **Ingenieursbureau Oranjewoud**

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

Inhoud		blz.
1	Inleiding	13
1.1	Aanleiding	13
1.2	Doel	13
2	Gebiedsbeschrijving	14
2.1	Situering plangebied	14
2.2	Toekomstige situatie	14
3	Methode	15
4	Onderzoeksresultaten	16
4.1	Terreinbeschrijving	16
4.2	Ringslang	16
4.3	Rugstreeppad	17
5	Conclusies en aanbevelingen	18
5.1	Conclusie	18
6	Literatuur	19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Blauwhoed Eurowoningen B.V. is in 2012 een quick scan uitgevoerd in het kader van de plannen om aan de Leeuwenveldseweg te Weesp woningen te realiseren. Het plangebied (weergegeven in Figuur 1.1) is een agrarisch gebied waarin watergangen en grasland elkaar afwisselen, het leef- en broedgebied van een specifiek aantal beschermde en kenmerkende soorten in het kader van de Flora- en faunawet.

De ontwikkeling is strijdig met het ter plaatse geldende bestemmingsplan. Vanwege de strijdigheid wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. In het kader van dit bestemmingsplan zijn diverse gebiedsonderzoeken uitgevoerd waaronder een quick scan Flora- en faunawet (Oranjewoud, 2012). De resultaten van de quick scan gaven aanleiding voor een nader veldonderzoek naar de eventuele aanwezigheid van de Rugstreeppad en Ringslang in het plangebied, beide zijn strikt beschermd en de aanwezigheid van deze soorten op het plangebied zou planologisch gevolgen kunnen hebben.

Het nadere soortenonderzoek is uitgevoerd in het voorjaar van 2013. De resultaten worden in dit rapport gepresenteerd, het vormt aanvulling op de quick scan uit 2012.

Figuur 1.1: Ligging plangebied (rode omlijning) te Weesp

1.2 Doel

In het plangebied Leeuwenveld III en IV komen mogelijk strikt beschermde soorten voor, soortspecifiek onderzoek moet aantonen of de Ringslang en/of de Rugstreeppad binnen de grenzen van het plangebied voorkomen.

2 Gebiedsbeschrijving

2.1 Situering plangebied

Het plan betreft de ontwikkeling van de woonfuncties Leeuwendveld III en IV aan de Leeuwendveldseweg in Weesp. Aan de oostzijde van het plangebied is Leeuwendveld I reeds gerealiseerd en Leeuwendveld II is in ontwikkeling. Het huidige plangebied betreft een veenweidegebied waarin voornamelijk landbouw wordt bedreven in de vorm van grasland met schapen en koeienbeweiding (afbeelding 2.1).

Afbeelding 2.1. Enkele beelden van de huidige situatie.

2.2 Toekomstige situatie

Op de huidige graslanden zullen woningen ontwikkeld worden. De watergangen die in de huidige situatie de graslanden doorkruisen zullen gedempt worden. De watergangen langs de Leeuwendveldseweg (zuidelijke zijde van het plangebied) en de Lobbrich Boudgerslaan (oostelijke zijde van het plangebied), zullen verbreed worden. Om de ontwikkeling mogelijk te maken zal het terrein opgehoogd en vergraven worden. Het karakter van het plangebied zal dusdanig veranderen dat de huidige ecologische waarden verdwijnen en vervangen zullen worden door soorten die zich thuis voelen in een stedelijke omgeving.

Figuur 3.3: Toekomstige situatie Leeuwendveld III en IV te Weesp (bron: Gemeente Weesp, Blauwhoed LEVS architecten, 2012)

3 Methode

Het onderzoek naar het voorkomen van beide beschermde soorten is uitgevoerd conform de daarvoor geldende protocollen (Soortenstandaard van de Rugstreeppad 2011; Handleiding voor het monitoren van reptielen in Nederland (RAVON-WM, CBS 2003). Door het uitvoeren van gericht veldonderzoek kan de aanwezigheid van deze strikt beschermde soorten worden aangetoond of uitgesloten. Indien de aanwezigheid van deze soorten wordt aangetoond is mogelijk een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk, tevens dient dan een mitigatie- compensatieplan opgesteld te worden. Indien wordt uitgesloten dat de beschermde soorten aanwezig zijn en dat de ontwikkeling leidt tot negatieve effecten op de soort of zijn functionele leefomgeving, zijn nadere vervolgstappen niet meer noodzakelijk.

Rugstreeppad

Het soortenonderzoek naar de Rugstreeppad is uitgevormd conform het daarvoor vastgestelde protocol (soortenstandaard Rugstreeppad, Ministerie van ELI 2012). Minimaal drie veldbezoeken verspreid over het seizoen op "goede" avonden (april, mei, midden juli) zijn noodzakelijk om de aanwezigheid van de pad vast te stellen. Voor het inventariseren van voortplantingswateren van rugstreeppadden is het luisteren naar kooractiviteiten het meest gebruikelijk. De meeste kooractiviteiten vinden plaats in de tweede helft van april en in mei. Als eenmaal aanwezigheid is aangetoond hoeven geen vervolgrondes plaats te vinden. Het zoeken naar kooractiviteiten zal gebeuren bij geschikte weersomstandigheden. Geschikte weersomstandigheden zijn relatief warme, windstille avonden en nachten.

Ringslang

Het soortenonderzoek naar de Ringslang is uitgevoerd conform de 'Handleiding voor het monitoren van reptielen in Nederland'. Op drie daarvoor geschikte voorjaarsdagen worden de slootkanten afgelopen op zoek naar ringslangen. Het best kan gezocht worden op niet te warme dagen met een temperatuur van rond de 18 à 22 °C met afwisselend zon en wolken (Herder, 2010). Er zijn drie veldbezoeken uitgevoerd.

Tijdens de veldbezoeken worden als aanvulling daarop ook waarnemingen van andere gebiedsgebonden beschermde Flora- en faunasoorten (vogels) geregistreerd.

4 Onderzoeksresultaten

4.1 Terreinbeschrijving

Op onderstaande luchtfoto zijn de watergangen in het plangebied aangegeven, voor zowel de ringslang als rugstreep. Dit vormt in potentie een deel van het leefgebied. De meest noordelijk gelegen (geel aangegeven) watergang is zowel de smalste watergang (circa 1.5 meter breed) als ondiepste. De slibvrije waterlaag in deze watergang is slechts circa een decimeter, lokaal nog minder.

De met rood aangegeven watergangen zijn iets breder, deze watergangen zijn hydrologisch geïsoleerd van omliggende watergangen door de aanwezigheid van 4 (grond)dammen. De waterstand is in deze watergangen iets hoger dan de overige watergangen, er is een heldere waterlaag aanwezig maar ook weer een dikke sliblaag. De watergang langs de Lobbrich Boudgerslaan is circa 5 meter breed en circa een meter diep, er is een beperkte sliblaag aanwezig. De watergang langs de Leeuwendeldseweg ligt langs een steil talud met riet begroeid talud van de weg. De is over het algemeen ondiep, sterk begroeid met riet en kroos en ook slibrijk. De weilanden worden begraasd door koeien en enkele geiten. De oeverzones van de watergangen worden tot aan de waterlijn begraasd, met name langs de 'groene' watergang is de oeverzone vertrapt. De oeverzones van de watergangen zijn begroeid met onder o.a. eegelskop en moeras-vergeet-me-nietje, in de 'blauwe' zijn ook ondergedoken waterplanten aanwezig.

Figuur 4-1: Gemarkeerde watergangen in het plangebied, Leeuwendeld te Weesp.

4.2 Ringslang

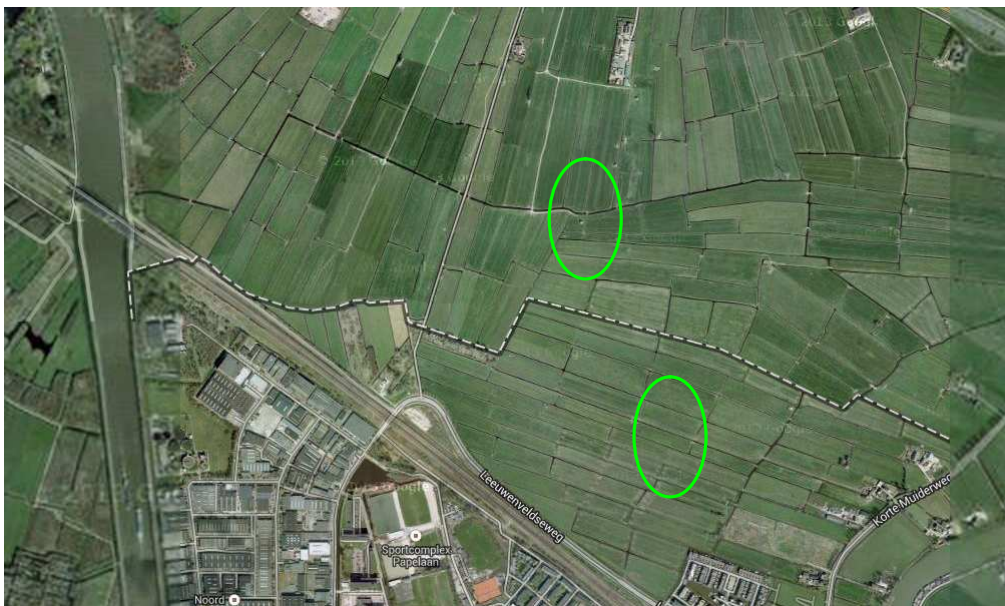
Het onderzoek naar de Ringslangen is uitgevoerd aangezien de soort voorkomt in dit deel van de provincie Noord-Holland. Het Naardermeer, de oevers van het IJmeer tussen Muiderberg en de Diemervijfhoek (Diemer- en Muiderzeedijk), het Diembos en de omgeving van de Gaasp zijn bekende leefgebieden van de soort (van Groen *et al.*, 2004; Melman *et al.*, 2005; Arcadis, 2010; Herder, 2010). Maar ook buiten deze gebieden zijn (zwervende) exemplaren waar te nemen, de watergangen in het veenweidegebied is geschikt foerageergebied voor deze soort. Het plangebied ligt centraal te midden van deze kerngebieden, maar ook redelijk geïsoleerd. De noordzijde bestaat uit de A1, de westzijde uit het Amsterdam Rijnkanaal, de zuidzijde uit de bebouwde kom van Weesp en de spoorbaan. Allen moeilijk passeerbare barrières voor de ringslang, waardoor uitwisseling van een eventuele populatie met de omgeving beperkt zal zijn. Alleen het oostelijk deel van de polder kent een natuurlijke overgang naar een bekend leefgebied van de ringslang (het buitengebied van het Naardermeer). In de polder waarvan het plangebied onderdeel uitmaakt is één waarneming in 2007 bekend (waarneming.nl). Tijdens het onderzoek voor de verbreding van de A6/A9 is de soort niet aangetroffen aan de zuidzijde van de A1 in de Bloemendalerpolder (Arcadis, 2010).

De veldonderzoeken naar ringslangen zijn uitgevoerd op 3 mei, 3 juni en 4 juli. De aanwezig watergangen (zie figuur 1.1) zijn in de ochtend (3 mei, 3 juni) en middag (4 juli) onder gunstige weersomstandigheden (half bewolkt) langsgelopen. Op geen van de dagen is een ringslang waargenomen. Ook dit jaar zijn diverse waarnemingen van deze goed herkenbare soort (waarneming.nl) geregistreerd in de regio. De soort is weer met regelmaat gezien in de omgeving van Muiden, langs het IJmeer, en in de Nieuwe Keverdijkse polder maar niet in de directe omgeving van het plangebied. Geconcludeerd kan worden dat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van functioneel leefomgeving van deze soort. Waarschijnlijk maakt het niet aanwezig zijn van goede voortplantingsplaatsen en overwinteringsplaatsen in de polder in de vorm van boomwallen, struweel en moerassen en de geïsoleerde ligging, het plangebied en directe omgeving ongeschikt als leefgebied.

4.3 Rugstreepad

In de directe omgeving van het plangebied zijn in de periode van 2005-2009 en 2011 rugstreepadden waargenomen (met name roepende mannetjes) (waarneming.nl; Arcadis, 2010; Herder, 2010). In het veenweidengebieden gebruikt de rugstreepad de relatief smalle, visvrije slotjes met kale oevers als voortplantingswater (Emond *et al.*, 2010). De watergangen die het plangebied doorkruisen vormen daardoor in potentie een geschikt leefbiotoop. Op 6 mei, 28 mei en 4 juli is het plangebied bezocht in de avonden om te luisteren naar zogenaamde koren van deze soort. Alle avonden waren geschikt om te monitoren met relatief warme temperaturen overdag overgaand in een warme avond zonder al te veel wind. Op 3 juni en 4 juli is tevens actief gezocht naar larven en eiersnoeren van de rugstreepad.

Op 28 mei zijn diverse roepende dieren gehoord, het koor van naar schatting minimaal 5 roepende mannetjes bevond zich ten noorden van het plangebied. De 28ste mei was een van de eerste zwoele zomeravonden in een verder erg koude meimaand, oftewel ideale omstandigheden voor de monitoring van deze soort. Op onderstaande kaart is aangegeven waar de koren zijn gehoord op die avond. Op deze of de andere avonden geen individuen op het plangebied gehoord. Ook zijn er geen larven of eiersnoeren aangetroffen, niet van de rugstreepad, evenmin van andere kikker- of paddensoorten. Dat is opmerkelijk aangezien er op alle avonden wel bastaardkikkers zijn gehoord, met name in de 'groene' watergang (zie figuur 4.1). Op 4 juli is één larve van de Kleine watersalamander gevangen nabij de kruising van de 'rode' watergangen (zie figuur 4.1). Er zijn, behoudens de driedoornige stekelbaars geen, andere vissoorten gevangen. De 'geel' gemarkeerde watergang was nagenoeg dood door de dikke anaerobe sliblaag, hier zijn ook geen grote waterinsecten aangetroffen.

Figuur 4-2: Aanwezige rugstreepad koren.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusie

Het aanvullend onderzoek heeft het voorkomen van de strikt beschermde ringslang en voortplantingswater van de rugstreepad in het plangebied uitgesloten. Het is uit te sluiten dat de ringslang op het plangebied voorkomt. De rugstreepad is wel buiten het plangebied aangetoond, dit is op kaart weergegeven, het plangebied maakt onderdeel uit van het leefgebied van deze strikt beschermde habitatrictlijnsoort.

De voortplantingsplaats van de rugstreepad is de plaats die de rugstreepad gebruikt om de eieren af te zetten en waar de larven opgroeien. In de context van artikel 11 van de Flora- en faunawet moet onder de voortplantingsplaats ook de functionele leefomgeving van die plek, voor zover het voortplantingssucces van de rugstreepad daarvan afhankelijk is, worden begrepen. In geval van de rugstreepad is het lastig onderscheid te maken tussen de functionele leefomgeving en de diverse vaste rust- of verblijfplaatsen die de soort in de winter of in de zomer gebruikt, zodat in die gevallen het gehele gebied waar de rugstreepad is aangetroffen als functionele leefomgeving moet worden beschouwd (Soortenstandaard, 2011).

Overtreding van artikel 11 (*Het is verboden voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, weg te nemen of te verstoren*) is aan de orde wanneer het water waarin voortplanting van de rugstreepad plaatsvindt of het gebied waar de rugstreepad is aangetroffen vernietigd of aangetast worden of wanneer de kwaliteit daarvan als leefgebied voor de rugstreepad verslechtert, waardoor dit niet meer de functie van voortplantingsplaats of vaste rust- en verblijfplaats kan vervullen.

Door de beoogde ontwikkeling gaat voor de rugstreepad een beperkt deel van het functionele leefgebied verloren, niet zijnde het voortplantingswater. Om het verdwijnen van het deel van het functionele leefgebied (veenweidegebied) voor de soort, en daarmee overtreding van artikel 11 van de Flora- en faunawet te voorkomen, te mitigeren is het noodzakelijk om in de plannen geschikt landhabitat voor de soort op te nemen, door groenstroken en overhoekjes dusdanig in te richten dat deze van waarde zijn voor de soort als foerageer- en overwinteringsgebied. De nieuw in te richten watergangen rondom de woonwijk dienen eveneens geschikt leefgebied te vormen voor de rugstreepad (ondiepe, natuurvriendelijke oevers). Daarmee is het noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

In de quick scan zijn mitigerende maatregelen opgenomen ten behoeve van de rugstreepad en de ringslang. Uit bovenstaande conclusies volgt dat de mitigerende maatregelen voor de ringslang niet noodzakelijk zijn en dat voor de rugstreepad geen poel hoeft te worden aangelegd (voortplantingswater wordt immers niet aangetast). Wel wordt aanbevolen vanaf het begin van de realisatie het terrein af te rasteren om de rugstreepad buiten het terrein te houden. Op die wijze kan worden voorkomen dat de soort zich in het gebied vestigt.

6 Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. Van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, 3e herziene druk.

Emond, D., Kruijt D.B., Smits R.R., 2010. MER beoordeling Bloemendalerpolder, Onderzoek natuurwaarden en effectenbeoordeling concept. Bureau Waardenburg BV

Gemeente Weesp, Blauwhoed LEVS architecten, 2012. LEEUWENVELD 3+4 Weesp Stedenbouwkundig plan-Concept

Herder, J. 2010. Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen 1980-2010.

Lenders, H.J.R., C.C.H. Marijnissen & R.P.W.H. Felix, 1993. Waarnemen en herkennen van amfibieën en reptielen in het veld. Uitgave van de Stichting RAVON, Nijmegen.

Melman *et al.*, 2005. Atlas van de Natuur in de Vechtstreek. Landschap Noord-Holland. Castricum juli 2005.

Ministerie van EZ 2011. Soortenstandaard van de Rugstreeppad.

RAVON-WM, CBS 2003. Handleiding voor het monitoren van reptielen in Nederland.

Internet:

www.ravon.nl

www.telmee.nl

www.waarneming.nl

www.zoogdieratlas.nl